

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

66. An Episcopus possit compellere Capellanum, vt per seipsum celeret, si
in fundatione positum fuit, quod Capellani celebrent? Et notatur, quod
tunc taliter Beneficiatus, vel Capellanus possit cogi ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

Etia, sed generaliter pro omnibus fidelibus defunctis offerant Sacerdotes omnes Sacrificium illius diei?
Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 86.

Sup. hoc supra in Ref. 61. §. vlt. à lin. 3. & in Ref. 61. ad medium, à vers. Non negarem, & in Ref. 63. §. Secundo prodat. à lin. 8. & vers. Nam.

§. 1. **A**ffirmatiue respondent Naldus in summa, ver. Missa, num. 7. & Homobon. de Bonis in exam. Eccl. part. 3. tr. act. 14. c. 1. q. 3. resol. 2. vbi sic ait. Probabiliter puto ex aliqua ingruenti necessitate Capellano licere aliquando pro animo, puta quater, vel sexies pro seipso, vel sibi coniuncto ad aliquam à Deo gratiam obtinendam celebrare, id enim pius Capellania institutor non negasset, si de tali casu cogitasset, vel de hoc interrogatus fuisset. Ita ille.

2. Notandum est etiam hic obiter primò, quòd Sacerdos obligatus ad dicendum Missam quotidianam pro aliquo, non tenetur tres Missas in Natiuitate Domini pro ea celebrare, sed tantum vnā. & alias duas potest sibi applicare, quia institutio Missæ nihil aliud imponit, quàm quòd Sacerdos quotidie, vel in omnibus festis celebret. Sed qui in die Natiuitatis Domini vnā Missam applicat institutori, celebrat in illo die. Ergo vna Missa institutori satisfacit. Deinde nullus Sacerdos, nec etiam Parochus tenetur de præcepto tres Missas dicere in die Natalis, cum ad id nullo iure obligetur, sed tantum de consilio; ergo neque tres Missas applicare tenebitur; & ita hanc sententiam docet Fraxinellus in editione nouissima de Sacerdotum obligationib. ad Missam, sect. 4. concl. 4. §. 21.

3. Nota etiam secundo, Sacerdotem Missæ quotidianæ additum posse in die omnium defunctorum non pro institutore capellaniæ, sed pro aliquo particulari defuncto Missam applicare. Ita Alphonsus de Leone de Iubilæo p. 3. n. 21. ad fin. Sed talem Sacerdotem in dicta die Commemorationis omnium defunctorum non pro aliquo defuncto particulari, sed pro omnibus defunctis in Purgatorio existentibus vniuersaliter celebrare posse, imò debere, docet ex multis rationibus Fraxinellus loc. cit. §. 22. per totum, vbi conatur probare intentionem Ecclesiæ esse vt Sacerdotes in illa die non pro particularibus defunctis, sed generaliter pro omnibus defunctis offerant sacrificium.

Sup. his infra in Ref. 100. §. 1 & 2.

RESOL. LXV.

An Sacerdos, qui simplici beneficio cum onere Missarum gaudet, possit pro hoc munere idoneum substitutum deputare?

Et cur sim notatur, quod si in institutione Capellaniæ expresse disponatur, vt Capellanus per se ipsum celebret, tunc per alium substitutum satisfacere non potest. Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 87.

§. 1. **N**egatiue respondet Riccius in praxi tom. 1. resol. 340. n. 6. arguendo à Rectore parochiano infirmo, qui non potest deputare Vicarium, sed munus deputandi pertinet ad Episcopum, vt dictum fuit per Rotam 6. Octob. 1583. coram Seraphino.

2. Sed in nostro casu ego contrariam sententiam tenco: puto igitur idoneum substitutum ab ipso Capellano deputari posse, & non ab Episcopo, & ad argumentum Riccii respondeo quòd non est eadem ratio de substitutione Capellani & Vicarij Parochij; Capellanus enim Missam tantum celebrare tenetur, Vicarius autem Parochi præter onus celebrandi, onus habet curæ animarum, ergo à solo Episcopo rectè debet Parochus infirmo substitui, & ita hanc sententiam docet Fraxinellus de oblig. Sacerd. ad Missam, sect. 4. concl. 4. §. 14. n. 5.

Sup. hoc lege doctrinam

3. Nota tamen quòd si in institutione Capellaniæ

expresse disponatur vt Capellanus per seipsum celebret, tunc per alium substitutum satisfacere non potest, vt declarauit sacra Cardin. Congregatio, & ita statuit Campanili in diuer. iur. Can. rubr. 7. cap. 6. n. 13.

RESOL. LXVI.

An Episcopus possit compellere Capellannum, vt per se ipsum celebret, si in fundatione possum fuit, quòd Capellani celebrent?

Et notatur quòd tunc taliter Beneficiatus, vel Capellanus possit cogi ad Presbyteratum, quando in fundatione exprimeretur, quòd debeat actu esse Sacerdos, & per se ipsum seruire in beneficio.
Etiamque aduertitur Capellannam non esse Sacerdotium nec aptitudinem, nec actu, si in fundatione dictum sit Capellannam debere celebrare Missas, & ita potest prouideri Clerico annorum 14. Ex p. 2. tr. 14. Ref. 100.

§. 1. **C**ongregatio Cardinalium respondet negatiue his verbis. Episcopus non potest compellere obtinentem Capellannam, vt ipsamet celebret, licet in eius fundatione disponatur, quòd Capellani celebrent, nam istis oneribus Missarum, rectè per substitutum satisficit.

2. Hanc declarationem ponit Homobon. de praxi, Eccles. p. 1. tr. 4. c. 13. q. 122. Bonacina de Sac. disp. 2. q. vlt. punct. 7. §. 1. n. 1. Campanil. in diuer. iur. Can. Rub. 7. c. 6. n. 13. Barbosa de potest. Episc. p. 2. alleg. 24. n. 19. & alij penes ipsos, cum Piale. in prax. p. 2. r. 3. §. 1. n. 4. ubi etiam notat, quòd tunc taliter beneficiatus, vel Capellanus possit cogi ad presbyteratum, quando in fundatione exprimeretur, quòd debeat esse actu Sacerdos, & per se ipsum seruire in beneficio.

3. Nota etiam Capellannam non esse sacerdotium, nec actu, nec aptitudinem, si in fundatione dictum sit Capellannam debere celebrare Missas, & ita potest prouideri simplici clerico annorum 14. Nam nihil expresse cauetur à testatore, quòd Sacerdos per seipsum hoc agat, semper potest per alium celebrare. Vide praxi Gonzalez ad reg. 8. Cancel. glof. 5. n. 24.

RESOL. LXVII.

An Sacerdos, qui certis diebus ex accepto stipendio vel ex fundatione Capellaniæ debet dicere Missam de B. Virgine, de Spiritu sancto, vel de Requite, possit illis diebus dicere Missam currentem in Missa præscriptam? Ex p. 2. tr. 14. Ref. 31.

§. 1. **R**espondeo affirmatiue, si in illis diebus indicat solemnitas alicuius Sancti, & Sacerdos afficiatur maiori deuotione in Missa de dicto Sancto, aliter peccaret. Ita Fagandez de præcept. Eccl. p. 1. lib. 3. cap. 9. num. 6. Gauantus in comm. ad Rubr. de Missal. tom. 1. part. 3. tit. 13. num. 20. & 21. Petrus in priuileg. Minimorum, tom. 1. cons. 5. Leonis X. num. 2. Fraxinellus de oblig. Sacerd. sect. 4. concl. 4. §. 4. Syluani in 3. p. quæst. 7. art. 9. ad 5. Azorius p. 1. lib. 10. cap. 14. quæst. 5. Emanuel Sa ver. Missa, num. 48. Homobonus de exam. Eccl. p. 1. tr. 4. cap. 14. q. 126. & alij communiter. Ratio est, quia omnes Missæ sunt æqualis valoris, ex opere operato, vt notat D. Thom. in 4. dist. 45. q. 2. art. 3. q. 1. ad 5. & licet, cæteris paribus, Missa de requite magis defunctis prodesse, cum eius preces ad animarum liberationem directè fundant, suppleri tamen potest maior Sacerdotis deuotio, vel Sancti illius intercessio, cuius suffragium in Missa imploratur. Et licet testator dixerit, quòd singulis diebus